

Æble/PæreNYT

Nr. 31 // 6. oktober 2023

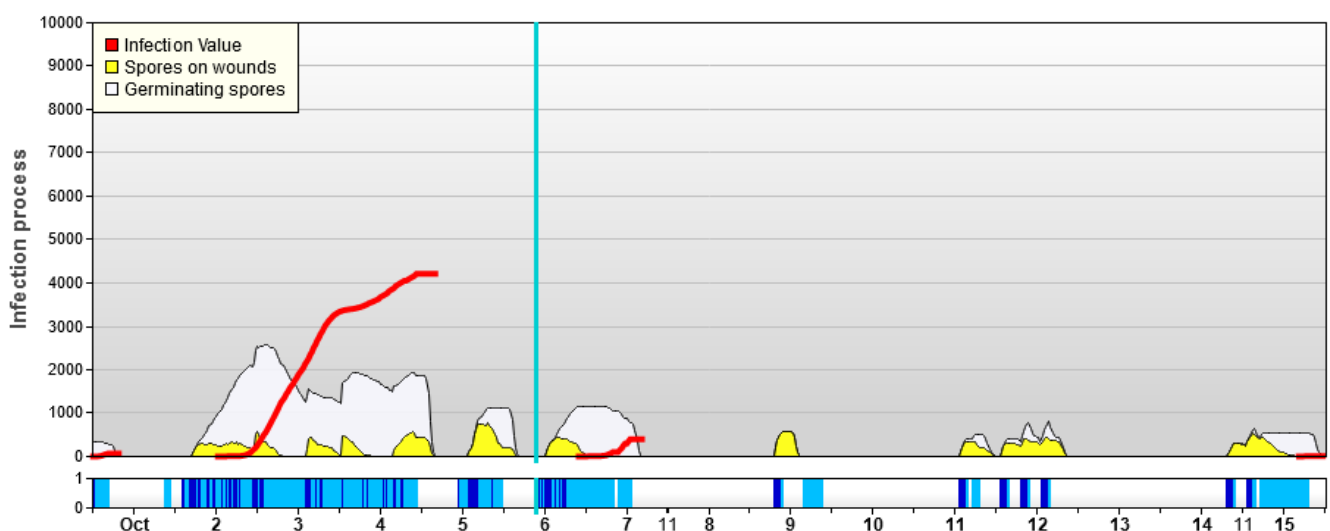
FÆLLES

Frugttrækræft

- Det er vejrforholdene i kombination med sår/indfaldsport for kræft, som afgør, om der er fare for infektion af frugttrækræft. Når det er tørt, er der ikke infektionsfare.
- Sår efter plukning er indfaldsport for kræft. Ved plukning er der tale om op til 100-150 sår pr. træ, mens der ved blad-fald er tale om tusindvis af sår.
- Sår er modtagelige for infektion både når de er helt friske og når de er i gang med at hele. Helingsprocessen afhænger af temperaturen. I det sene efterår og om vinteren kan sår være modtagelige for kræftinfektioner i lang tid.
- Smittetryk og sortens modtagelighed vil også have stor betydning for infektionsrisikoen.
- Brugere af RIMpro kan følge varslingen af frugttrækræft i programmet. Infektioner over 3000 skal tages alvorligt. RIMpro bygger på Yr.no medmindre andet er valgt. Med den nuværende vejrudsigt varsler programmet generelt ikke infektionsfarer over 3000.
- Det er op til hver enkelt at vurdere forholdene på egen lokalitet ud fra vejr, sortens modtagelighed og smittetryk, samt om der er friske sår (afhænger af hvornår sorten er/bliver plukket).

INDHOLD:

FÆLLES.....	1
Frugttrækræft	1
Æblevikler 2. generation.....	2
Syrehveps	2
KONVENTIONEL	3
SmartFresh i Jonagold/Jonagored....	3
Bladgødsning efter høst	3
Kobber efter høst	4
ØKOLOGI.....	4
Bladgødsning efter høst	4
Pærer efter høst	5
Bekæmpelse af mosegrise	5

Varsling af frugttrækræft i RIMpro. Infektionsværdien (rød graf) beregnes uafhængigt af om der er sår og påvirkes derfor ikke af, hvilke datoer som indsættes for plukning/blad-fald. For denne lokalitet har programmet beregnet infektionsfare over 3000 i begyndelsen af denne uge.

Æblevikler 2. generation

- På nogle lokaliteter varslede RIMpro en lille anden generation med klækning af æg i første halvdel af september.
- Der er blevet/bliver fundet lidt skade/larver af æblevikler i september/oktober.
- Nemapom (nematoder): I parceller, hvor der har været meget skade i år kan der behandles med nematoder så længe det fortsat er lunt. Temperaturen skal være over 8°C. Der behandles kun i perioder med regnvejr (gerne regn før, men især regn efter er vigtigt). Nematoderne opsøger aktivt larver, som de kan parasitere. Derved reduceres smittetrykket til næste sæson. Udover æblevikleren, er der sandsynligvis også effekt mod andre viklerlarver.

Syrehveps

- Den voksne syrehveps forekommer i løbet af sommeren, hvor den lægger æg på ukrudtsarter som hvidmelet gåsefod/melder, pileurt og skræpper.
- Larverne lever af bladene på disse ukrudtsarter. Når larverne er på det sidste larvestadium, søger de mod overvintringssteder. De borer sig ind i hule stængler af forskellige planter.
- Larverne kan tro, at æbler er egnet overvintringssted og borer sig ind i frugterne.
- Skadebilledet er karakteristisk: Indgangshullet er cirkulært og nogle gange med en ring omkring. Larvens gang i frugten er for det meste overfladisk.
- Det er ikke ofte, man finder larven i frugten.
- Når der først er hul i frugten, kan ørentvist og bænkebidere indtage frugten, og der kan blive angreb af råd.
- Tiltag består først og fremmest i god ukrudtsbekæmpelse og renhold under træerne.
- Vær obs på at syrehveps er knyttet til ukrudtet og altså ikke som sådan lever i træerne.

Skadebillede af syrehveps. Indgangshullet er cirkulært og nogle gange med en ring omkring. Det er kendetegnende, at man ikke finder larverne.

Syrehveps i æble 3. oktober 2023. Larven bliver op til 18 mm lang. Den er kraftig grøn på oversiden med lysere underside. Den er butsnudet med mørkt hoved.

KONVENTIONEL

SmartFresh i Jonagold/Jonagored

Handling	ULO/DCA lagring
Plukning og indlagring	
Indenfor 7 dage efter høst udføres SmartFresh behandling.	• Behandling med SmartFresh i Jonagold/Jonagored, SKAL gøres indenfor 7 dage efter høst.
Udluftning	• Umiddelbart efter SmartFresh-behandlingen skal der udluftes.
De følgende 10 dage	Frugttemperatur: 1,5°C • CO ₂ under 1% • O ₂ over 20%
De efterfølgende 14 dage: Frugtens ånding får indholdet af O ₂ til at falde og CO ₂ til at stige	• Først når den optimale frugttemperatur på 1,5°C er nået, må indholdet af O ₂ sænkes. • O ₂ på 5%
Den resterende lagringstid	• CO ₂ på 3% • O ₂ på 1,2%
Det tilrådes ALTID at opbevare SmartFresh-behandlet Jonagold/Jonagored på ULO. Ved normal/mekanisk lagring kan forventes højst 2 måneders lagringstid.	

NB! Fremgangsmåden ved brug af SmartFresh i Elstar er anderledes end for Jonagold, se [ÆblePæreNyt nr 30 2023](#).

SmartFresh-behandlinger udføres af Jan Jager, som for bestilling kan kontaktes på telefon: 21 67 21 97.

Bladgødsning efter høst

- Bladgødsning efter høst hjælper med at styrke næste års blomsterknopper.
- En standardbehandling vil være:
10-15 kg urea + 1-1,5 kg Solubor eller 1-1,5 l Bortrac + 1 kg zinksulfat eller 0,5 l Zintrac/Lebosol Zink
- Ved stort udbytte og lavt kvælstoftal i bladanalysen køres denne blanding 3 gange med 7-10 dages interval for at styrke knopperne.
- Hvis udbyttet ikke har været meget højt eller hvis der er meget frugttrækraft kan der reduceres på disse bladgødninger.

Clara Frijs skifter tidligt farve efter høst. Det meste bladgødning har bedst effekt før bladene skifter farve.

Kobber efter høst

- Kobber: Hvis der er behov for det (jævnfør bladprøver) er det godt at få bladgødsket med kobber umiddelbart efter sidste plukning. Løvet er fortsat grønt og modtageligt for optagelse af næringsstoffer.
- Kobber i høj dosering er imidlertid negativt for bladkvaliteten. Så længe bladene er grønne og fortsat fotosynteseaktive og der opbygges reserver i træet, bruges derfor kun en moderat mængde kobber: ca 0,5 kg kobberoxyklorid pr ha. Denne dosering er for lav til at have sideeffekt på frugttrækræft.
- Først når bladene har skiftet farve og begynder at falde af, kan doseringen af kobber øges til ca 3 kg/ha.

ØKOLOGI

Bladgødskning efter høst

Bladgødskning med kvælstof efter høst for at styrke de nye blomsterknopper er aktuelt så længe der fortsat er mange grønne blade til at optage næringsstofferne.

Det er tilladt at bruges Aminosol PS. Desuden må der i økologisk produktion bruges Aminosol, som er baseret på hydroliseret animalsk protein efter høst. Produktet må ikke bruges på spiselige dele. Det skal registreres som en N-gødning.

Hvis der er dokumenteret mangel og konsulenterklæring er det en god ide at bladgødskes med Bor, Zink og bittersalt.

Bland ikke bittersalt og Zink.

Aktuelle blandinger:

1,5 kg Solubor + Lebosol Zink 0,5 l pr ha

eller

1,5 l/kg Solubor + 10 kg bittersalt.

Bladgødskning med kobber kræver dokumenteret mangel og konsulenterklæring.

Hvis der er mangel, er det godt at få bladgødsket med kobber umiddelbart efter sidste plukning. Løvet er fortsat grønt og modtageligt for optagelse af næringsstoffer.

Kobber i høj dosering er imidlertid negativt for både regnorme og bladkvalitet. Så længe bladene er grønne og fortsat fotosynteseaktive og der opbygges reserver i træet, bruges derfor kun en moderat mængde kobber: ca. 0,5 kg kobberoxyklorid pr ha. Denne dosering er for lav til at have sideeffekt på frugttrækræft.

Først når bladene har skiftet farve og begynder at falde af, kan doseringen af kobber øges til 2-3 kg/ha.

Pærer efter høst

Pærebladgalmider er ødelæggende for bladkvaliteten. I løbet af sommeren sidder de inde i bladene, men vandrer ud inden bladene skifter farve og falder til jorden. Hvis der efter høst bruges svovl mod svampesygdomme, vil der være sideeffekt mod pærebladgalmider.

Pærebladgalmider er ødelæggende for bladkvaliteten. I løbet af sommeren sidder de inde i bladene, men vandrer ud i løbet af sensommeren inden bladene skifter farve og falder til jorden. De overvintrer under knopskæl mm.

Bekæmpelse af mosegrise

For at forebygge mosegrise er det vigtigt efter høst at holde plantagen ren for ukrudt i træærken, at holde græsset kort og fjerne nedfaldsæbler. Nedfaldsæbler er foder til mosegrisene. Erfaring viser, at hvis der kobles en tromle efter græsslåmaskinen, så generer dette mosegrisene. Deres gange trykkes sammen.

Maya Bojesen
Tlf. 21 71 77 57
myb@hortiadvic.dk

Hanne Lindhard Pedersen
Tlf: 23 82 63 47
hlp@hortiadvic.dk

Rasmus Madsen
Tlf: 61 45 89 26
rama@hortiadvic.dk